

Informācija par monētu iegādi pa tālruni +371 67022722.
Latvijas Bankas kases atrodas K. Valdemāra ielā 1B, Rīgā,
un Teātra ielā 3, Liepājā.

Monētu iegāde internetā: www.e-monetas.lv

Call by phone +371 67022722 for information on purchasing the coins.

The Cashier's Offices of Latvijas Banka are situated
at K. Valdemāra iela 1B, Riga, and Teātra iela 3, Liepāja.

Buying coins on the internet: www.e-monetas.lv

info@bank.lv www.bank.lv

LPNP 1. SESIJA

THE FIRST SESSION OF LPNC

Latviešu Pagaidu Nacionālpadomes pirmie soļi uz āhrecni.

Vēlš savas konstituešanas Latviešu Pagaidu Nacionālpadome hma šahdas deklarācijas un temas, ar kurām ta greešas gan āhrcemem, gan pee atfweišāfām kfratijas, gan pee atfweišāfām am, kuras jowās pašānoteifšāzihnā ir wffatamas tā preeifšezihnas wedejas.

proteftē pret jebkuru Latvijas sadalifšanu un it īpašāji pret Kurfemes wāj ari wifās Latvijas preewee-nošānu wāj kautkādu faififšānu pee Wahzijas, un līdži ar to pašludina, ka Latvija, turā eiet Widfeme, Kurfeme un Latgale, ir autonoma walfts weeniba, kuras stahwołki, atteezības uš āhrceni un eefšējo eefāhrtu noteifšwinas Satwerfmes Sapulze un tautas plebifzite.

reewijas rewoluzionārai demokrātijai.
Nofstahjotees uš Kreewijas rewoluzionārās demotratijas wairāffāhrt ludināto Kreewijas tautu pašāteifšānās teeifību pamata, Latweešu Pagaidu Nacionālā Padome pašāhidro, ka Latgale, t. i. Witebfšas ūbernas Daugawpils, Ludsas un eefeknes aprinki, ir preeweenojama Latvijai, kuras stahwołki un atteezības uš āhrecni un eefšējo eefāhrtu noteifšwinas Satwerfmes Sapulze n tautas plebifzits.

Ukraines Zentralai Nadai.
Noklausifjusēs Zentralās radās telegramu par Ukraines republikas iffludināfšanu, Latweešu Pagaidu Nacionālā Padome fuhā fawu brah-ka fweizeenu Ukraines tautai un brihwai Ukrainei. Lai dšihwo Ukraines tauta! Lai dšihwo tautu federāzijas ideja!

Ar wālfstim un tautam.
Gewehtrojot latwju tautas teefemes vēh3 politifstās brihwības un autonomās Latvijas, kas jo spēlgti parāhdijās 1905. gada atfwabinafšanas zihnās, un noftahjotees uš tautu pašānoteifšānās teeifību prin- zipa pamata, Latweešu Pagaidu Nacionālā Padome uš wifstingrāfo

Ukraines Zentralai Nadai un Tautu Padomei Rīzewā.
Latweešu fabeedrifstās organifzijas un politifstās partijas, kuras turās pee tautu nāzionāli teritorio- las pašānoteifšānās prinzipa, 17. nowembri nodibināja un iffludināja Latweešu Pagaidu Nacionālo Padomi, kura atrodas Wālkā. Widfemes gubernā.

nāzionāli un domā tautas interesču labā darbotees.

organifzijas uš organifziju, partijas uš partiju wehbināda- labā darbotees.

Spilbs Rombejs
notars R. Vāg
rakstmeis R. S
rakstmeis S. W
kooperators W. S
komerfifšēneers W

Abel
bisufšāls 4. wālf
W o l d m a n i s,
profefšors S. W
redaktors D. W
adwofats A. W
fchurnālfšs A. W

Finanfu
Cand re merc.
wifzjas, preeifšēno
komerfifšēneers W

kooperators A. R
Latwifas al-
atjānos
podporufšifšs
preeifšēneers
adwofats A.
agronoms W.
kooperators J.
adwofats R.
Latweeš
Sapulze

Ar. 11.

Wifeem latweešcheem. Latweešchi!

Sestdeen, 25. (S.) nowembri.

1917. g.

Sweifšas tautas kustu jawus jobenus pahr muhšu femi un praša, kāmā winaai peederet? Šchāi brihdi lai fšali wifā pašaulē atftan latwju gribam waldit par jawu femi tā brihwā tauta! Mehš negribam buht wifšas, to lufufšas fweifšas tautas, kreewi, poli un wahzeefšchi, dalidami tā laupifjumu muhšu tehwa femi. Kurfeme, Widfeme un Latgale lai top wā wēnes ne robejchu fšabi! Lai fšwabadi pa winu fšāigā latweešchu arktis

Latweešchi!
Wēhts ir bijis muhšu tautas muhšās fweifšchu tautu juhgā. Muhšu gaita ir bijufi baheca behrnu gaita, bet fawās dweifšēlēs mehš dšili ešam gāhājufi ihgnumu pret faweem apfpeedejeem. Ne weenreif ween muhšu tauts ir fāzehlufees, lai ar afnim pirktu few brihwību. Un tad Ģiropas fawu jobenu un jawu farogu par brihwu Latviju. Dahrgās mums ir fawu fawu. Ar ugungrehtu duhneem ir aifgahufi muhšu puhlinos ufzeltā

Brahli latweešchi!
Lihdi tautas femi ir fawufitā gabalos fwehtā tautas meefa. Wēna bala aif wahju brahifšchu fchogeem, otra kreewifemē. Ziti min wehgtu tetās, ziti fweifšas fara pulkos talpo fweifšai warai. Mahte Latvija grib ar mifšleību fāfāfif fchās fāpofitās tautas dalās un no jouna faweemot lai winas top par weenu dšihwu un wejelu tautas meefa. W latwju tautai nebuhs mirt, bet dšihwot!

Wina ir radufees wifgruhātā brihdi, kad eenaidēeks ifsteepj fawu rotu pahr Latviju, kad muhšu nāzionālā griba ir fāfāufā un afās partifju zihnās mehš ešam pašādejušchi tos leelos mehrkus, to wehfture noftahda āzu preeifšā wifām mafām un fālpinatām tautam.

Latweešchi!
Ešat fcha leelā brihifšcha zeenigi un apweenojatees ap jawu Pagaidu Nacionālo Padomi. Lai wina top jums par zela fšwaifšni, kas weh juhs uš brihwu apweemot Latviju!

Latweešchu Pagaidu Nacionālā Padome ir radufees no organifzifjam un partifjam, kas paguwufšas apweenotees uš ifpofitām dšimtenes drupan, lai pāzeltu balfi pret Latvijas sadalifšanu un pulzetu ifklifduifšo tautu ap atdšifufšcheem dšimtenes pāwardeem.

Latweešchu Pagaidu Nacionālā Padome proteftē pret jebkuru Latvijas sadalifšanu un fweifšchi pret Kurfemes, wāj ari wifās Latvijas preewee-nošānu wāj kautkādu fāififšānu pee Wahzijas un Latgale ir autonoma walfts weeniba, par kuras eefšējo eefāhrtu un atteezībāmu uš āhrecni lems winas Satwerfmes Sapulze, kura ifteifš tautas gribu.

Latwifas Satwerfmes Sapulzes fāfāufšānu, fāfānā ar zifām fabeedrifstām organifzifjam un eefāhdēm Latweešchu Pagaidu Nacionālā Padome tur par weenu no fāweem gāfwencem ufdeuwneem.

Latweešchi!
Leelais atlafšanas waheds ir atfkanējis: pašānoteifšānās tautām! Regaidat wāirs zitas atlafšanas! Nemat few pašchi, to wehfture jums bod un ešat gatāwi notihrit fawās durwis no fweifšcheem apfpeedejeem! Nemat few pašchi fchō femi, kuru muhšu tehwi ir pufufchi ar fāweem afins hweedreem un zelat tur labatu un tāifnigatu walfti, neta ta, kura tagad eet bojā.

Lai dšihwo brihwa, apweemota Latvija!
Wālkā, nowembri, 1917. g.

Latweešchu Pagaidu Nacionālā Padome.

Stunda pirms rītausmas, kad tumsa vismelnākā, – tā var teikt par latviešu nācijas situāciju 1917. gada novembrī. Tobrīd jau vairāk nekā divus gadus tagadējā Latvijas teritorijā bija Pirmā pasaules kara frontes sašķelta, un simtiem tūkstošu tās iedzīvotāju – Kurzemes un Zemgales bēgļi, evakuēto Rīgas rūpnīcu strādnieki, armijā mobilizētie – bija izkaisīti visā plašajā Krievijas impērijas teritorijā. 1917. gada septembrī vācu armija ieņēma arī Rīgu, un Berlīnē tapa okupēto Baltijas teritoriju aneksijas un ģermanizācijas plāni. Krievijā pēc politiskos sacīcinājumus pavadīta gada pie varas bruņota apvērsuma ceļā bija nācis jauns radikāls spēks – kreisie sociāldemokrāti jeb boļševiki. Milzīgā valsts arvien straujāk tuvojās pilsoņu kara haosam.

Valka tobrīd bija pilsēta ar lielāko latviešu iedzīvotāju skaitu Vācijas vēl neokupētajā teritorijā. Pēc Rīgas krišanas tā kļuva par latviešu sabiedriskās, politiskās un kultūras dzīves centru. Šeit sapulcējās tie, kurus vienoja vēlme īstenot latviešu nācijas pašnoteikšanās tiesības. No 1917. gada 16. novembra līdz 19. novembrim (pēc jaunā stila – 29. novembrī–2. decembrī) Valkā notika Latviešu pagaidu nacionālās padomes (LPNP) 1. sesija, kurā piedalījās gandrīz visu ietekmīgāko latviešu sabiedrisko organizāciju un politisko partiju pārstāvji – bijušie Krievijas Valsts domes deputāti Jānis Goldmanis (1875–1955) un Jānis Zālītis (1874–1919), vēlākie Latvijas valstsvīri Zigfrīds Anna Meierovics (1887–1925), Voldemārs Zāmuēls (1872–1948), Ādolfs Klīve (1888–1974) un Francis Trasuns (1864–1926), rakstnieki Jānis Akuraters (1876–1937), Kārlis Skalbe (1879–1945) un Edvarts Virza (1883–1940), filozofs Pauls Zālīte (1864–1939) u.c. No padomes darba gan distancējās boļševistiski noskaņotie latviešu sociāldemokrāti, kuriem piederēja faktiskā vara Vidzemē.

Uzsaukmā "Visiem latviešiem!" padome aicināja: "Lielais atļaišanas vārds ir atskanējis: pašnoteikšanās tautām! Negaidat vairs citas atļaišanas! Ņemat sev pašī, ko vēsture jums dod, un esat gatavi noīrīt savas durvis no svešiem apspiedējiem! Ņemat sev pašī šo zemi, kuru mūsu tēvi ir pirkuši ar saviem asins sviedriem, un ceļat tur labāku un taisnīgāku valsti nekā tā, kura tagad iet bojā." Savukārt deklarācijā "Ārvalstīm un tautām" LPNP puda: "Latvija, kurā ieiet Vidzeme, Kurzeme un Latgale, ir autonoma valstsvienība, kuras stāvokli, attiecības uz ārieni un iekšējo iekārtu noteiks viņas Satversmes sapulce un tautas plebiscīts." No Valkas tika raidīts spēcīgs un nepārprotams signāls par latviešu nācijas valstsgribu, kam tālaika situācija gan vēl neļāva pilnvērtīgi īstenoties.

Visu nākamo gadu LPNP turpināja strādāt Latvijas neatkarības labā – arī tad, kad Vācijas karaspēks okupēja visu Latvijas teritoriju, bet Krievijā boļševiku vara arvien nopietnāk kavēja padomes darbību. 1918. gada vasarā LPNP pilnvarotais Zigfrīds Anna Meierovics devās uz Rietumeiropu, lai apliecinātu latviešu nācijas valstsgribu Pirmā pasaules kara potenciālajiem uzvarētājiem, kam jau visai drīz bija jālemj par jauno kārtību pēckara Eiropā. Nedēļu pirms Latvijas valsts proklamēšanas saņemtais Lielbritānijas valdības apliecinājums, ka tā atzīst LPNP par Latvijas Pagaidu valdību līdz jaunās valsts izveidei *de facto*, bija starptautiski ļoti svarīgs arguments Latvijas valstiskuma tapšanā. Latvijas Republikas neatkarības pasludināšana Rīgā 1918. gada 18. novembrī noslēdza virzību, kura gadu iepriekš bija skaidri iezīmēta Valkā.

LPNP 1. sesija bija nozīmīgs notikums ceļā uz Latvijas valstiskuma izveidi, tāpēc tās 100 gadu jubilejai veltīta Latvijas Bankas kolekcijas monēta.

Nominālvērtība – 5 eiro, svars – 31.47 g, diametrs – 38.61 mm, metāls – 925° sudrabs, kvalitāte – *proof*, monētas josta – ar uzrakstu.

Monētas dizainu izstrādājis Ivars Drulle.

Monēta kalta *Koninklijke Nederlandse Munt* (Nīderlande).

Face value: 5 euro; weight: 31.47 g; diameter: 38.61 mm; metal: silver of .925 fineness; quality: *proof*; edge: lettered.

The coin has been designed by Ivars Drulle and struck by *Koninklijke Nederlandse Munt* (the Netherlands).

The darkest hour is just before the dawn – we could say that about the situation of the Latvian nation in November 1917. At that moment, the territory of the present-day Latvia had been split by the battle-front of World War I already for more than two years and hundreds of thousands of its inhabitants – refugees from Kurzeme and Zemgale, workers of the plants evacuated from Riga, those mobilised in the army – were scattered across the vast territory of the Russian Empire. In September 2017, the German troops captured Riga and plans to annex and Germanize the occupied Baltic territories were designed in Berlin. In Russia, following a year of political turmoil, a new radical force – the left-wing Social Democrats or Bolsheviks – had seized power by way of an armed coup d'état. The huge country was falling fast into the chaos of the civil war.

Valka was the city with the largest number of Latvians in the territory of Latvia not occupied by Germany. After the fall of Riga to the German forces, it became the centre of Latvian social, political and cultural life. Those united by the desire to turn into reality the right of self-determination of the Latvian nation assembled in Valka. On 16–19 November (29 November–2 December, New Style) 1917, the first session of the Latvian Provisional National Council (LPNC) was held in Valka, with representatives of almost all major Latvian organisations and political parties taking part: former deputies of Russia's State Duma Jānis Goldmanis (1875–1955) and Jānis Zālītis (1874–1919); future statesmen of Latvia Zigfrīds Anna Meierovics (1887–1925), Voldemārs Zāmuēls (1872–1948), Ādolfs Klīve (1888–1974) and Francis Trasuns (1864–1926); writers Jānis Akuraters (1876–1937), Kārlis Skalbe (1879–1945) and Edvarts Virza (1883–1940); philosopher Pauls Zālīte (1864–1939) et al. Latvian Social Democrats who had the real power in Vidzeme distanced themselves from the Council's work.

In its appeal "To all Latvians!" the Council stated: "The great call for liberation has resounded: we call for self-determination for all nations! Do not wait for any other liberation! Take the chance that the history offers you and be ready to clear foreign oppressors from your doorway! Take for yourself this land that our fathers have gained with their blood and sweat and toil and build there a better state with more justice than the one which is collapsing now." The LPNC also issued a declaration "To countries and nations abroad" stating the following: "Latvia, comprising Vidzeme, Kurzeme and Latgale, is an autonomous sovereign entity; its position, foreign affairs and home affairs will be defined by its Constitutional Assembly and a national plebiscite." Thus a powerful and explicit signal about the desire of the Latvian nation to have a sovereign state was sent from Valka. However, the situation at that point was not favourable for its full implementation.

The following year the LPNC continued its work towards Latvia's independence, even when the German forces occupied the entire territory of Latvia, but the Bolshevik regime in Russia increasingly blocked the Council's work. In summer 2018, Zigfrīds Anna Meierovics, the representative of the LPNC, went to Western Europe to confirm the desire of the Latvian nation to have a sovereign state to the potential winners of World War I; it was not long before the latter had to decide about the new order in post-war Europe. The statement of the British government, received a week before the proclamation of Latvia's statehood and recognising the LPNC to be the Provisional Government of Latvia until the new state is established *de facto*, was a very important argument in the international context in favour of establishing Latvia's statehood. Declaration of independent Republic of Latvia in Riga on 18 November 1918 finalised the course clearly outlined a year ago in Valka.

The first session of the LPNC was a significant event towards establishing Latvia's statehood; therefore, Latvijas Banka has issued a collector coin dedicated to its 100th anniversary.